

Sygn. akt II Ca 275/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2018 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko K. N.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 23 listopada 2017 r., sygn. akt I C 1659/17

oddala apelację.

SSO Zbigniew Ciechanowicz

Sygn. akt II Ca 275/18

Uzasadnienie wyroku z dnia 22 marca 2018 r.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w pkt I. utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 7.04.2017 roku przez Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, II Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt II Nc 232/17 w części, tj. co do: części należności głównej w kwocie 1561 złotych 33 groszy i ustawowych odsetek za opóźnienie liczonych w stosunku rocznym od kwoty 1561 złotych 33 groszy od dnia 21.12.2016 r.; zaś w pozostałej części nakaz zapłaty uchylił; w pkt II. oddalił powództwo w pozostałej części; w pkt III oddalił wniosek powódki o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej kosztów procesu; w pkt IV. oddalił wniosek pozwanej o zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie Sąd oparł o następujące ustalenia faktycznie i rozważania prawne:

W dniu 16 lutego 2016 roku pozwana K. N. zawarła z powódką (...) spółką akcyjną w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) - (...) zgodnie z którą powódka, jako pożyczkodawca udzieliła pozwanej, jako pożyczkobiorcy pożyczki gotówkowej w kwocie 2500 zł, tytułem całkowitej kwoty pożyczki. Natomiast jako kwotę udzielonej pożyczki wskazano kwotę 7684 zł. Jako całkowity koszt pożyczki wskazano w umowie kwotę 8208 zł. Wskazana kwota oprócz kwoty kapitału pożyczki wynoszącego 2500 zł obejmowała również koszt ubezpieczenia w wysokości 4668 zł, opłatę przygotowawczą w kwocie 516zł oraz wynagrodzenie umowne w wysokości 524 zł.

Pozwana zobowiązała się do spłaty pożyczki w 48 miesięcznych ratach po 171 złotych, z tym że, zgodnie z pkt. 6. ust. 1. pożyczki wpłaty miały być zaliczane w następującej kolejności: spłata kwoty udzielonej pożyczki; spłata wynagrodzenia umownego; spłata udzielonej kolejnej wypłaty; spłata wynagrodzenia umownego za kolejną wypłatę; zapłata ewentualnych innych zobowiązań powstałych z tytułu umowy pożyczki.

Termin płatności każdej z rat został ustalony na 1-szy dzień każdego miesiąca, licząc od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 1 marca 2020 roku.

Umowa pożyczki zobowiązywała pozwaną do wystawienia i podpisania w dniu podpisania umowy własnego weksla in blanco „nie na zlecenie”, który ważny był do momentu całkowitej spłaty pożyczki. Pozwana została zobowiązana również do zabezpieczenia spłaty pożyczki poprzez wyrażenie zgody na objęcie jej ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia.

W przypadku nieterminowej spłaty pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu pozwanej do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Od zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca mógł naliczać maksymalne odsetki umowne na poziomie czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

Pozwana K. N. tytułem przedmiotowej umowy spłaciła łącznie kwotę 1026 złotych.

Pismem z dnia 2 listopada 2016 roku, doręczonym pozwanej dnia 7 listopada 2016 roku, powódka wezwała pozwaną do zapłaty zaległych rat pożyczki wymagalnych w dniach 1 października 2016 r. i 1 listopada 2016 r. w wysokości 342 złotych w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma.

Pismem z dnia 20 listopada 2016 roku, doręczonym pozwanej dnia 24 listopada 2016 roku, powódka wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki z dnia 16 lutego 2016 roku, z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. W treści pisma powódka wskazał kwotę zadłużenia wynoszącą 8719,61 złotych.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne w części. Podkreślił, iż zawarta przez strony sporu umowa pożyczki, według obowiązującego w dacie zawarcia tej umowy stanu prawnego, jest umową o kredyt konsumencki określoną w art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U. 2011 Nr 126, poz. 715, ze zm.). Zgodnie z treścią tego przepisu przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki, określoną w art. 720 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy.

Sąd Rejonowy wskazał, iż w rozpoznawanej sprawie strony zawarły umowę pożyczki na podstawie wzorca umowy, przedstawionego przez powódkę będącego podmiotem świadczącym usługi pożyczkowe. Wraz z umową pożyczki, strona powodowa zaproponowała zawarcie umowy ubezpieczenia, której koszty pokryć miała wyłącznie pozwana. Jednakże przechodząc do rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż strona powodowa oprócz przedłożenia „Szczególnych warunków ubezpieczenia na życie pożyczkobiorców” stanowiących załącznik nr 1 do umowy (k. 35) nie przedłożyła samej umowy ubezpieczenia, wobec czego w ocenie Sądu I instancji nie wykazała w sposób należyty wysokości składki ubezpieczenia a co za tym idzie zasadności obciążenia pozwanej kwotą 4668 zł (k. 105). Sąd Rejonowy zaznaczył, iż w ogóle nie ma dowodu na fakt istnienia takiej umowy ubezpieczenia, a zatem w ocenie Sądu nie zostało spełnione świadczenie po stronie powodowej w tym zakresie.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, iż poważne wątpliwości wzbudziła również kwota 516 zł tytułem opłaty przygotowawczej, która jak wskazała powódka w piśmie z dnia 27 października 2017 r. (k. 95) naliczana jest jako koszt związany z przygotowaniem umowy, w tym zgromadzeniem koniecznych dokumentów i zweryfikowaniem zdolności kredytowej pożyczkobiorcy oraz uruchomieniem środków. Sąd I instancji wskazał, iż strona powodowa na okoliczność poniesienia kosztów „uruchomienia pożyczki” nie przedłożyła żadnych dokumentów. Nie zostało wykazane czy i kiedy powódka zweryfikowała zdolność kredytową pozwanej, jakie dokumenty zostały zgromadzone w momencie kompletowania wniosku oraz jakie koszty były z tym związane, a nadto nie został wykazany koszt uruchomienia tych środków. W ocenie Sądu Rejonowego opłata przygotowawcza ma charakter czysto fikcyjny. Skoro jednak w umowie wskazano za

co ta opłata jest ponoszona, to powinno to być – po myśli art. 6 k.c. – wykazane. Podczas gdy w aktach sprawy znajduje się jedynie standardowa umowy pożyczki, oparta o wzorzec umowy. Sąd podkreślił, iż nie ma żadnych dowodów wskazujących na jakieś kompletowanie dokumentów, ustalanie zdolności kredytowej itp. Wobec niewykazania przez stronę powodową przytoczonych wyżej okoliczności również roszczenie w zakresie kwoty 516 zł podlegało oddaleniu

Przechodząc do kwestii wynagrodzenia umownego w kwocie 524 zł (k. 105), to Sąd Rejonowy podał, że jak wskazuje powódka, kwota ta stanowi wynagrodzenie za możliwość korzystania przez pożyczkobiorcę ze środków finansowych pożyczkodawcy przez okres na jaki została udzielona pożyczka. Sąd ten przypomniał, że pożyczka została udzielona na okres 48 miesięcy. Jednakże w związku z zaległościami z płatnością rat, pożyczka została wypowiedziana przez stronę powodową i postawiona w stan wymagalności. Sąd I instancji poczynił w tym kierunku stosowne ustalenia, z których wynika, iż faktyczny czas trwania pożyczki wynosił 8 miesięcy tj. od dnia 1 kwietnia 2016 do dnia 20 listopada 2016 r. Mając zatem na uwadze powyższe uzasadnienie dla kwoty wynagrodzenia (czas korzystania ze środków finansowych przez okres na jaki została udzielona pożyczka), to należało uznać, że wynagrodzenie umowne powinno stanowić kwotę proporcjonalną do rzeczywistego okresu obowiązywania umowy pożyczki. Dlatego w oparciu o zebrane dokumenty, wysokość wynagrodzenia umownego Sąd I instancji ustalił następująco: kwota wynagrodzenia umownego wynosiła 524 zł, która była wyliczona z góry za okres 48 miesięcy, co daje miesięczną stawkę wynagrodzenia na poziomie 10,92 zł ($524 \text{ zł} / 48 = 10,92$). Skoro umowa rzeczywiście trwała 8 miesięcy (i w tym czasie powódka miała prawo zgodnie z warunkami umowy dysponować środkami finansowymi), to należało uwzględnić kwotę wynikającą z ilorazu stawki miesięcznej i okresu trwania umowy tj. kwotę 87,33 zł ($10,92 \text{ zł} \times 8 \text{ m-cy}$). Tylko w tym zakresie było uzasadnione wynagrodzenie.

Sąd Rejonowy wskazał, iż w pkt III. i IV. orzeczono o kosztach na podstawie normy z art. 102 k.p.c. zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W rozpoznawanej sprawie pozwana w związku z trudną sytuacją materialną wywołaną zdarzeniami losowymi- dwukrotny wypadek samochodowy oraz z uwagi na stan zdrowia uzyskała zwolnienie od kosztów sądowych w całości, wobec czego Sąd postanowił nie obciążać pozwanej kosztami procesu należnymi stronie powodowej, zwłaszcza że powódka wygrała sprawę zaledwie w 18%.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła powódka zaskarżając je w części, tj. w pkt II oraz pkt III, zaskarżonemu wyrokowi zarzucając naruszenie przepisów postępowania tj. art. 232 w zw. z art. 233 § i k.p.c. poprzez nieuprawnione stwierdzenie, że powódka nie udowodniła zasadności naliczenia opłaty przygotowawczej, podczas gdy obowiązek zapłaty tych kwot wynikał wprost z umowy pożyczki oraz naruszenie prawa materialnego - art. 353 (1) k.c. poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że w umowie wiążącej strony doszło do naruszenia swobody umów, w sytuacji pełnej akceptacji przez pozwanego warunków umowy w tym wynagrodzenia umownego i opłaty przygotowawczej.

Powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dodatkowej kwoty 952,67 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2016 roku, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji w innym składzie.

W uzasadnieniu powódka rozwinęła ww. zarzuty kwestionując pogląd Sądu I instancji, że nie udowodniła zasadności naliczenia opłaty przygotowawczej, podczas gdy obowiązek zapłaty tych kwot wynikał wprost z umowy pożyczki. W jej ocenie nie sposób stwierdzić, jakie inne dowody miałyby przedłożyć powódka poza postanowieniem umownym zobowiązującym pozwanego do zapłaty.

W ocenie apelującej Sąd I instancji w istocie nie podał podstawy prawnej rozstrzygnięcia w zakresie wynagrodzenia umownego, stąd powódka przedstawia powołany zarzut. Sąd I instancji oddalił powództwo w zakresie opłaty przygotowawczej. Apelująca zaznaczyła, iż opłata przygotowawcza została szczegółowo określona bezpośrednio w umowie pożyczki i to z tej umowy wynika obowiązek jej zwrotu. Z zapisu umownego wynika bezpośrednio obowiązek zwrotu określonej kwoty, to jest 516 zł - zapis umowny nie zawiera odesłania do innych zapisów, czy też nie podaje

sposobu kalkulacji kwoty lub też uzależnia kwotę od nakładu pracy, czy też wykazania poczynionych czynności. Wynagrodzeni ryczałtowe zostało wyraźnie wskazane, a obowiązek jego zapłaty wynika wprost z umowy.

Dalej apelująca podnosiła, iż Sąd i instancji oddalił również powództwo w zakresie żądania przez powódkę wynagrodzenia umownego. Doliczone do kwoty udzielonej pożyczki wynagrodzenie za udzielenie pożyczki stanowi umowne wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez Pożyczkobiorcę ze środków finansowych Pożyczkodawcą przez okres, w jakim Pożyczkobiorca ma prawo dysponować środkami pieniężnymi Pożyczkodawcy. Pożyczka może być umową nieodpłatną, jeśli umowa nie przewiduje wynagrodzenia. Z reguły

Wysokość wynagrodzenia umownego z tytułu udzielenia pożyczki przez powódkę stanowi wysokość wyliczonych kwotowo odsetek (kapitałowych) za udzielenie pozwanemu kredytu, nie przekraczających ram określonych art. 359 § 2 (1) k.c., obliczonych za okres, na jaki została udzielona pożyczka. W przypadku pozwanego wynagrodzenie zostało obliczone za okres 48 miesięcy, bowiem na taki okres zawarta została umowa pożyczki. Środki pieniężne zostały pozwanemu udostępnione do korzystania na taki okres, co jednocześnie oznacza, że Pożyczkodawca został pozbawiony przez ten okres możliwości korzystania z nich, obracania nimi i tym samym zysku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodowej spółki w całości okazała się bezzasadna.

Sąd Odwoławczy podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy oraz ich ocenę prawną i przyjmuje je za własne, bez konieczności ich szczegółowego powtarzania.

Na wstępie przypomnieć należy, że w obecnie obowiązującej procedurze cywilnej sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (por. uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 31 stycznia 2008 r., o sygn. akt III CZP 49/07). W tej sprawie skarżący nieważności nie zarzucał, a Sąd Odwoławczy z urzędu jej nie stwierdził.

Skarżąca nie kwestionowała tego, że chociaż jako podstawę faktyczną roszczenia wskazała zobowiązanie z weksla, to przy ocenie zasadności powództwa należało dokonać analizy stosunku podstawowego – towarzyszącego wystawieniu weksla o charakterze gwarancyjnym, z uwagi na zarzuty zgłoszone przez stronę pozwaną od nakazu zapłaty. W przypadku, gdy mamy do czynienia z wekslem niezupełnym w chwili wystawienia, abstrakcyjny charakter tego weksla doznaje przełamania w relacji wystawca (poręczyciel) remitent. Należy uznać, że nie istniały żadne przeszkody uniemożliwiające przeniesienie sporu na płaszczyznę stosunku podstawowego.

Przechodząc z kolei do oceny zarzutów apelacji strony powodowej, w ocenie Sądu Okręgowego, to przede wszystkim chybionym były zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego art. 232 z zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie bezzasadności żądania z tytułu opłaty przygotowawczej.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez Sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawieniu Sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Zdaniem Sądu Odwoławczego ocena wiarygodności i mocy dowodów zgromadzonych w sprawie, a dokonana przez Sąd Rejonowy była prawidłowa i nie budziła zastrzeżeń z punktu widzenia logiki i zasad doświadczenia życiowego – nie przesądza o wadliwości stanowiska zajętego przez Sąd Rejonowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., (...)). Tylko w wypadku gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Na okoliczność wysokości i zasadności opłaty przygotowawczej strona powodowa zaoferowała wyłącznie dowód z umowy pożyczki nr (...) z dnia 15 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy zakwestionował możliwość pobrania takiej opłaty w sytuacji gdy nie wykazano, że czynności za które opłata przygotowawcza – obok przecież innych jeszcze kosztów umowy – w ogóle zostały dokonane. Z wywodami Sąd I instancji należy się zgodzić. Nie mniej jednak bezzasadność obciążenia pozwanej tymi kosztami w okolicznościach sprawy wynika z jeszcze innych względów, o których sygnalizował Sąd I instancji.

Postanowienia umowne odnoszące się m.in. do opłaty przygotowawczej, również zdaniem Sądu Okręgowego w sposób rażąco niekorzystny kształtują sytuację pozwanej będącej konsumentem i tym samym godzą w art. 385¹ § 1 k.c.

Sąd Odwoławczy wyjaśnia, że przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków. Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy więc uznać te postanowienia umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące np. wysokość odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.). Tak Sąd Rejonowy ocenił postanowienie umowne dotyczące obciążania pożyczkobiorców opłatą przygotowawczą. Wysokość każdego z elementów składających się na sporną opłatę podlegała bowiem ocenie w kontekście jego ewentualnego nieuzasadnionego zawyżenia przy uwzględnieniu zasadniczego przedmiotu umowy stron, to jest kwoty faktycznie przekazanego pozwanej kapitału pożyczki. Strona powodowa, zważywszy na konsumencki charakter sporu, musiała zatem wskazać kwoty składające się na omawianą opłatę obciążającą pożyczkobiorcę oraz wykazać, że były to rzeczywiste koszty udzielenia tej pożyczki, nie zaś dowolnie ustalone należności stanowiące w istocie ukryte oprocentowanie, dodatkowe wynagrodzenie. Nie negując prawa powoda do zawierania w umowie pożyczki dodatkowych opłat za jej udzielenie pożyczkodawca nie ma w tym zakresie dowolności i wiążą go przepisy ustawy o kredycie konsumenckim. Sąd Okręgowy wskazuje, że zawieranie w umowach postanowień dotyczących opłat przygotowawczych, których celem jest zrekompensowanie kosztów poniesionych z zawarciem umowy – jest dopuszczalne w ramach swobody kontraktowania. Jednakże w przedmiotowej sprawie wynika, że metoda naliczania opłaty przygotowawczej – wskazuje na ukształtowanie tego zapisu z pokrzywdzeniem konsumenta. Powód określił te zapisy w taki sposób, że nie jest możliwe skontrolowanie czy koszty te odpowiadają realnie poniesionym przez pożyczkodawcę kosztom z tego tytułu. Koszty związane z „przygotowaniem umowy”, a więc pewną formą weryfikacji danych i czynności przygotowawczych – w momencie podpisania umowy powinny być już powodowi znane skoro miały zostać poniesione. Tymczasem w niniejszym przypadku koszty te zostały określone kwotowo, bez precyzyjnego wskazania – co obejmują swoim zakresem.

Dalej podkreślić należy, że Sąd Rejonowy nie kwestionował uprawnień powódki – pożyczkodawcy do wynagrodzenia z tytułu zawartej umowy, czemu dał wyraz w swoim uzasadnieniu. Sąd wskazał, że wobec wcześniejszego wypowiedzenia umowy wynagrodzenie winno podlegać stosowanemu zmniejszeniu proporcjonalnie do okresu w którym strony łączyła umowa.

Przy czym Sąd nie dokonywał oceny tego postanowienia umownego jako niedozwolonego. Jak wskazano w literaturze, „by określone postanowienie umowy mogło zostać uznane za niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu komentowanego przepisu, spełnione muszą zostać cztery warunki:

- umowa musi być zawarta z konsumentem,
- postanowienie umowy nie zostało uzgodnione indywidualnie,
- postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy,
- postanowienie sformułowane w sposób jednoznaczny nie dotyczy głównych świadczeń stron”. (A. Rzetecka-Gil, Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna, LEX el., 2011, kom. do art. 385 1, pkt 9).

Powód w ogóle nie wykazał, z czego wynika tak wysoki koszt (wynagrodzenie umowne) udzielenia pożyczki, zaś w apelacji podnosił, że to opłata za udostępnienie pozwanej jego środków na określony na czas – na ryzyko powoda. Argumenty takie nie mogą podważyć trafności wniosków poczynionych przez Sąd Rejonowy. W istocie skarżąca nie wskazała argumentów jurystycznych pozwalających na zakwestionowanie rozważań Sądu I instancji, w tym zakresie ograniczając się do przedstawienia własnego poglądu co do możliwości zawarcia tego typu postanowienia w umowie. Nie sposób również przyjąć, iż Sąd dopuścił się naruszenia art. 353¹ k.c. stanowiącego o swobodzie umów. O ile oczywiście strony mogą ułożyć stosunek prawny według swojego uznania, to jednakże w okolicznościach sprawy bacząc na zarzuty pozwanej odnoszące się do wykorzystania przez powódkę przy formułowaniu treści umowy przymusowej sytuacji pozwanej, nadto zagwarantowania sobie w oparciu o kwestionowanie zapisy umowy, świadczenia nieważnego oraz naruszającego obowiązujące przepisy – kontrola każdego elementu wpływającego na dług pozwanej a tym samym roszczenia powódki musiało podlegać ocenie sądu i ewentualnej korekcie. Sąd Rejonowy miał zatem obowiązek oceny wszystkich kosztów związanych z zawartą umową. Stanowisko to odnosiło do poszczególnych składowych jej elementów takich jak: opłata przygotowawcza, koszty ubezpieczenia, czy wynagrodzenia umownego. W zakresie tego ostatniego elementu - to wbrew ogólnym zarzutom apelacji - postanowienia umowne, w powoływana w apelacji swoboda umów - nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, a zwłaszcza nie mogą też być sprzeczne z dobrymi obyczajami i prowadzić do uzyskania przez przedsiębiorcę nieekwiwalentnych świadczeń.

Mając na uwadze powyższe na mocy art. 385 k.p.c. apelację powoda oddalono.

SSO Zbigniew Ciechanowicz